

Radešín (k. ú. Radešín nad Bobrůvkou, okr. Žďár nad Sázavou)

Horka.

Paleolit. Ojedinělý artefakt. Povrchový nález. Průzkum. Uložení nálezu: dočasně u autora.

Lokalizace: WGS-84: 49.4644644N, 16.0931494E

Na mineralogické burze v Tišnově byl autorem zprávy získán koupí pravěký artefakt. Jedná se o hranu z křišťálového jádra se dvěma negativy po pravěké těžbě, ze které byl odražen jeden ústěp a jedna čepel, přičemž celý artefakt je značně eolizován.

K nálezu došlo na podzim 2023 na jižním svahu kóty 560 m Horka, okolo vrstevnice 520 m n. m., ve vzdálenosti přibližně 100 m od Pivovarského potoka. Spolu s tímto kusem, jenž nese stopy pravěkého štípání, byly nalezeny ještě dva kusy eolizovaných křišťálových zlomků z většího krystalu, avšak ty jsou jako artefakty méně přesvědčivé. Nálezce V. Krejčí st. artefakt jako archeologický materiál nerozpoznal a spolu s dalšími rozbitými kusy křišťálových krystalů jej nabízel k prodeji jako brusičskou surovinu.

Literatura

Neuveдено.

Summary

In autumn 2023, the edge of a rock crystal core was discovered on the southern slope of the 560 m elevation of Horka (Radešín nad Bobrůvkou cadastral area, Žďár nad Sázavou District). The heavily eolised core bears two negatives from prehistoric knapping – a removed flake and a blade.

Petr Šmácho

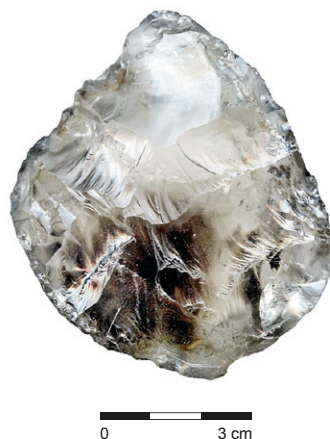
Sklené nad Oslavou (okr. Žďár nad Sázavou)

„K Velkému“.

Střední paleolit. Ojedinělý artefakt. Povrchový nález. Průzkum. Uložení nálezu: dočasně u autora.

Lokalizace: WGS-84: 49.4526253N, 16.0525228E

Náhodný povrchový nález z roku 2008 (obr. 15, 16), porýžený při rekognoskaci pegmatitových výskytů v okolí obce Sklené nad Oslavou, pochází z místní tratě „K Velkému“, z pole asi 70 m jihozápadně od kóty 567 m n. m., cca 10 m nad hladinou Lesního rybníka, založeného na potoce Babačka. Geologické podloží území, kde byl artefakt nalezen, je tvořeno silně

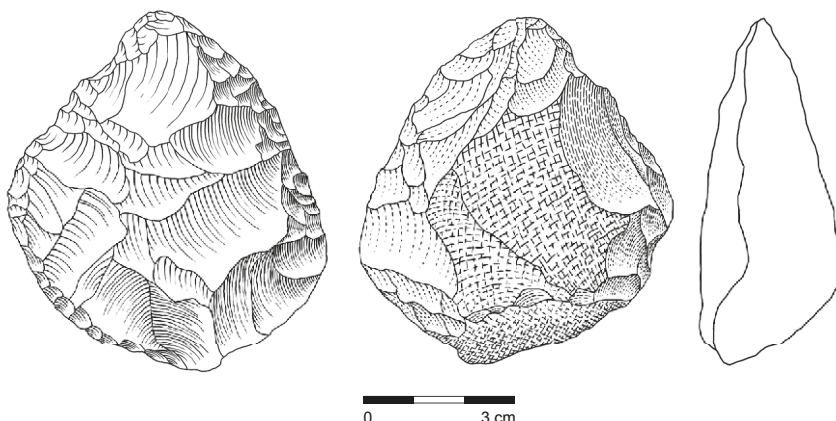

Obr. 15. Sklené nad Oslavou. Pěstní klín ze záhnědy. Foto T. Janků.

Fig. 15. Sklené nad Oslavou. Small biface of smoky quartz. Photo by T. Janků.

migmatizovanými biotitickými a biotit-sillimanitickými rulami centrální části strážeckého moldanubika překrytými deluvio-eluviálními až deluvio-fluviálními hlinitokamenitými sedimenty proměnlivé mocnosti, v nichž dominují navětralé různé velké úlomky podložních rul. Běžné jsou v nich i víceméně ostrohranné fragmenty tvořené neprůhledným bělavým křemenem, místy s nepatrnými přechody do bezbarvého křišťálu, pocházející nejspíše z křemenných žil, které proráží okolní metamorfované horniny. Spíše vzácněji lze nalézt krystalované odrůdy křemene (křišťál, světlá záhněda, světlý citrín) stejně jako jejich silně eolizované úlomky o velikosti obvykle do 10 cm, které vykazují jen nepatrné znaky transportu vodním tokem. Některé z nich ještě nesou i zbytky krystalových ploch. Z dosavadních výzkumů a pozorování (např. Gadas et al. 2014; Alembik et al. 2023) lze předpokládat, že světlé i tmavší průhledné a průsvitné formy křemene (křišťál, citrín i záhněda, kouřová záhněda) budou mít svůj původ v dutinách většinou drobných žil jednoduchých pegmatitů variského stáří, jejichž eluvium se v oblasti místa nálezu artefaktu rovněž běžně vyskytuje.

Nalezeným artefaktem je pěstní klínek pravidelně trojúhelníkovitého obrysu, oboustranně vyklenutý, o těchto rozměrech: délka 74 mm, šířka 66 mm, max. tloušťka 26 mm. Celá dorsální plocha je pokryta plošnou retuší s negativy po čepelovitých ústěpích. Boční strany nesou ještě drobnější okrajovou retuší. Vrub vlevo nahoře je (jediným) recentním poškozením. Větší část ventrální plochy tvoří původní matný povrch (nikoli rovná plocha krystalu), jen na okrajích je patrné opracování hrubší retuší. Báze, sestávající ze dvou neopracovaných matných ploch, se v bokorysu sklání k dorsální ploše. Retušované plochy jsou jen mírně zmatnělé. Surovinou je nahnědlý křišťál (tj. záhněda), velmi čirý, černohnědé zabarvení je intenzivnější uprostřed dolní části.

Obr. 16. Sklené nad Oslavou. Pěstní klín. Kresba T. Janků.

Fig. 16. Sklené nad Oslavou. Small biface. Drawing by T. Janků.